

Ki is a befektetési szolgáltatóknak átadott befektetés?

Befektetési vállalkozások felszámolása esetére a 2007. évi CXXXVIII. törvény („Bszt.”) speciális rendelkezéseket tartalmaz. A Bszt. 136. §-a alapján a befektetési vállalkozások felszámolása során az ügyfelek által a befektetési vállalkozásnál letétbe helyezett pénzügyi eszköz, illetve nyilvántartott pénzeszköz, az ügyfelek tulajdonában lévő, vagy az ügyfeleket megillető eszközök, továbbá az ügyfelek javára vezetett számlákon lévő árutőzsdei szolgáltatás tárgyát képező eszközök **nem képezik a felszámolási vagyont részét. Ezen eszközöknek az ügyfelek részére történő kiadásáról a befektetési vállalkozás a felszámolási eljárástól függetlenül, soron kívül köteles intézkedni**, ha a befektetési vállalkozás által vezetett nyilvántartás és a befektetői követelések egyezősége alapján az ügyfelekkel történő elszámolást akadályozó körülmény nem merül fel.

A Bszt. ugyanakkor rendelkezik arról is, hogy **hogyan köteles a felszámoló abban az esetben eljárni**, ha akár a nyilvántartások és a befektetői követelések egyezősége hiánya miatt, akár egyéb akadályozó körülmény miatt **nem lehetséges az összes ügyfél tekintetében egyidejűleg a fentiek szerint eljárni**. A vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján ebben az esetben elsődlegesen amennyiben egy eszköz tulajdonosa illetve letevője kétséget kizáró módon azonosítható, úgy ezen eszközöket az adott ügyfeleknek kell kiadni. Másodlagosan, amennyiben ilyen módon nem azonosítható az eszközök tulajdonosa illetve letevője, úgy az ilyen eszközöket homogén csoportokba kell sorolni (homogén csoport a minden egyedi jellemzőjében azonos tulajdonságokkal rendelkező eszközökből, vagy a felszámolás kezdő időpontját követően annak helyébe lépő eszközökből álló csoport; pénzeszközök esetén pedig devizanemenkénti csoportosítást jelent) és a Bszt-ben előírtaknak megfelelően megállapított kiadási arányoknak megfelelően kell az ügyfeleknek kiadni. Végül, azon eszközök kapcsán, amelyek sem az elsődleges sem pedig a másodlagos módon nem adhatóak ki az ügyfelek részére, a felszámoló köteles a Csődtörvény 57. §-ában meghatározott kielégítési sorrendtől eltérően - a felszámolási költségek kielégítését követően a befektetési vállalkozás vagyonából először ezen követeléseket a homogén csoportalkotási rendelkezésekre is figyelemmel kielégíteni, illetve kiadni.

A Magyar Nemzeti Bank, mint pénzügy felügyelet nemrég kibocsátott állásfoglalása ezen legutóbbi esethez hasonlóan tesz jelentős megállapításokat. **Felmerül ugyanis, hogy amennyiben az ügyfél igényt a felszámolási vagyontól szükséges kielégíteni, úgy a kérdéses ügyfél igények tulajdoni vagy kötelmi jellegű igényeknek minősülnek-e.**

Ezen kérdés megválaszolása azért is jelentős, mert míg a tulajdoni igények nem évülnek el, addig a kötelmi jellegű igények az általános szabály szerint öt év alatt igen.

A Nemzeti Bank álláspontja szerint abban az esetben, **amennyiben a Bszt. rendelkezései szerint egy ügyféligenyt a felszámolási vagyonból kell kielégíteni, úgy ezen igény automatikusan kötelmi jellegű igénnyé alakul át**, tekintettel arra, hogy a tulajdoni igény tárgya nincsenek meg, ezért kerül sor a felszámolási vagyonból történő kielégítésre. A Nemzeti Bank állásfoglalása indokolásában utal a Legf. Bír. Pfv. II. 20.097/2002 számú legfelső bírósági határozatban ismertetett bírósági gyakorlatra. A hivatkozott Legfelsőbb Bírósági döntés öröklés keretei közti tulajdoni igény kapcsán rögzíti, hogy amennyiben a tulajdoni igény tárgya – azaz a konkrét jogeseti tényállás esetén egy ingatlan – nem adható ki az örökösnek, mert az már nincsen meg, úgy az örökös az ingatlan helyébe lépett vételárra tarthat igényt, azonban ezen igény már kötelmi jellegű igénynek és nem tulajdoni igénynek minősül, így vonatkoznak rá az elévülés szabályai is.

A Nemzeti Bank a fentiekén túl úgy foglalt állást, hogy **amennyiben a fenti helyzet bekövetkezik – azaz egy ügyfél igényt a felszámolási vagyonból kell kielégíteni – úgy az ügyfél igénye automatikusan változik hitelezői igénnyé, nem szükséges az adott ügyfélnek igényét a Csódtörvény előírásai szerint külön hitelezői igényként bejelentenie.**

Hangsúlyozandó a fentiek kapcsán, ahogy azt az MNB állásfoglalása is rögzíti, hogy az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma, illetve hogy a Csódtörvény rendelkezéseinek értelmezése nem tartozik az MNB hatáskörébe.